

וישלח יעקב מלאכים כו' (בראשית לב. ט.
בוחר הקדוש' כי מלאכיו יצוה
לך כו' (תהלים צא. י"ג) יצר טוב ויצר הרע.

פירוש שגם יצר הרע לטובה כי יותר נשמר האדם ממנו מיצר טוב. ובוה מובן איך קיבל עשו השליחות על ידי מלאכים. אך כי איתא' שמו המצות נבראים מלאכים. וכמו כן משמירת לא תעשה נבראו מלאכים מצד זה שיוכלו לתקן מה שנצרך לאדם במקומות הרחוקים. ואפשר היה כל הזליכה ללבן כדי למצוא אותן מלאכים מסטרא דשמאלא. שיוכלו לתקן שליחותו אל עשו כי היה דברים שלא היה יכול הוא עצמו להגיד לו כי לא היה כדאי עשו שתקרב אליו רק על ידי שליח וזהו שכתוב (שם) לשמר בכל הרבך כי יצר הרע הוא לטובת האדם שיהיה לו שמירה בכל הדרכים שצריך שמיירה כנ"ל. ואיתא' כי אותן השעות ששקעה חמה בעבורו בהליכותו ורחה בעבורו בחורו כו' נמצא כי בהליכותו לחוץ נעשה מיום לילה ובחורו לחוץ לארץ לחוץ שהכניס עצמו במקומות החשכים. היה כדי למצוא גם שם ההארה ולעשות מלילה יום. ובתיב (בראשית לג. י"ג) ויבא יעקב שלם שהשלים כל העולם לה' יתברך. עיר שכם (שם) שמעתי מומ"ז ז"ל שכם ראשי תיבות שם כבוד מלכותו שוביר כבוד מלכות שמים גם בעולם הזה והליכותו לחוץ היה דוגמת ששת ימי המעשה וחזרתו היה בחינת שבת זהו שכתוב (שם) ויהן את פני העיר שקבע החומין כו'.

קטנתו מכל החסדים (בראשית לג. ט.) שמעתי מכבוד מו"ז ז"ל בשם הרב הקדוש מלובלין ז"ל שגם מה שקטן בעיניו הוא מהחסדים של ה' יתברך כו'. ונראה להוסיף ביאור פי יש לכל איש ישראל להשיג הכנעה וקטנות על ידי חסדי ה' יתברך שעושה עם האדם לפניו משורת הדין לכן צריך האדם להשיג כושה ולהכניע לפניו

יתברך. והיו שכתוב קטנתי מכל החסדים שמכל החסד וטוב שעשה עמו השיג קטנות עד שלא נשתנה כלל מעת שהיה הולך לחוץ עד חזרתו כדכתיב (שם) במקלי עברתי כו'. ואין זה דבר קטן שיובור האדם עד עשרים שנה מה שהיה לו זה מצות זכירת יציאת מצרים' שיובור האדם כי ה' יתברך הוציא מכל הסתר ועצת היצר הרע. והאמת כי תכלית חסדי ה' יתברך הוא כשמשיג האדם הכנעה וקטנות על ידי החסדים זה אות ומופת שמקבל החסדים אליו והבן. ויש לאדם לייגע עצמו וללמוד ממעשה אבותינו כדכתיב (בראשית לג. ט) אלץ אני אברהם כו' והקשו במדרש' כי גם לעשו יש יחוס זה ואין שיך תפלה זו נגד עשו. אך מי שבוחר בדרכיהם ועושה כמעשיהם אני מתקיים עליו. פירוש על ידי שבוחר בכל לבו לעשות כמעשה אבותיו ומיעיל לו זכותם ויוכל לעשות כמעשיהם ומעשיהם לא נאמר אלא כמעשיהם להיות נקודה של אמת להתחממות למעשיהם. וזהו שכתוב' כי ידעתינו כו' יצוה כו' בניו כו' ביהו אחרינו כו'. פירוש על ידי שזכו האבות להיות מעשיהם כותבים בתורה על ידי זה יוכלו בני ישראל לעולם ללמוד מן מעשיהם וזהו שכתוב' אשר יצוה כו' ביהו אחרינו הם כל בני ישראל כנ"ל.

ברש"י ההפך בין דברי עשו שאמר אמר כל מה שנצרך לי כו'. אף כי ודאי אמר עשו אמת שהיה לו רב יותר מכפי צרכו. אכן ה' יתברך נתן הטוב לצדיק בדרך נסתר ועל זה נאמר (תהלים לא. ט) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. שלצדיק וירא זה נתן הטובה דרך מצפון שיהיה לו רק הנצרך לו. כדכתיב (תהלים לג. ט) אין מחסור ליראי ולא

הטובה אצלו. וכן הגיד מו"ז ז"ל בשם הרב הקדוש מפרשיסחא ז"ל' פירוש מגביה שפלים' שה' יתברך מגביה האדם באופן שיהיה נשאר שפל כמו שהיה. כי ה' יתברך נתן טוב לכל הנצרך. ואם האדם מתגאה נמצא שאין חסר לו ונפסק מתנת שמים ממנו. אבל הצדיק שנתסר לו תמיד הוא כלי לקבל ברכת ה' יתברך. כראיתא' מ"י יורדן למקום נמוך. ולהוסיף ביאור. כי הצדיק צריך שלא יבקש טובה מה' יתברך כעבור זכותו כי על ידי זה שנטל בעד מעשיו נמצא ממעט כח מעשיו והאדם צריך שיהיו מעשיו לכבודו יתברך. ובודאי יותר כבוד לה' יתברך למי שכל מעשיו הם בעבור כבודו לא לגרמייהו כלל. לכן איתא' כי יעקב ביקש כל מה שנצרך לו בתפלה שלא כווכחו כלל. וכן ה' יתברך נתן להצדיק בחסדו שלא מצר מעשיו כרצון הצדיק כנ"ל. ונמצא שבאמת אין לו הטובה מצדו וצריך להיות שפל בעיניו. אבל הרשע מה שנותן לו ה' יתברך הוא באמת מצד מעשיו כדאיתא (תהלים ג. ט) ומשלם לשונאיו כו' ג"ו. לכן מתגאה כדן יש לו רב (בראשית לג. ט) ועל זה נאמר (בראשית

כה. כט) ורב יעבוד כו' וכתוב (תהלים י"ג) מה ה' שואל כו'. פירוש מאה ברכות י"ג. פירוש שכל דבר שמקבל האדם צריך לידע שהוא רק מה' יתברך. ואנחנו מה. ועל ידי זה מה רב טובך כו' (תהלים לא. ט) פירוש שהטובה להצדיק וירא ה' שיהיה נשאר אחר קבלת הטוב בכחינת מה. על ידי שצפנת ליראיך (שם) כנ"ל.